

## แนวคิดการเปลี่ยนแปลงแบบวัฏจักร

แนวคิดการเปลี่ยนแปลงแบบวัฏจักร (Oscillation Concept) เป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลอย่างมากจากแนวคิดทฤษฎีวิวัฒนาการทางชีวภาพของ Darwin (1859) กล่าวคือ มีความเชื่อว่าสังคมมีลักษณะและโครงสร้างเช่นเดียวกับสิ่งมีชีวิต

อื่น ๆ ก็จะเปลี่ยนแปลงไปแบบวัฏจักรของชีวิต (Life Cycle) โดยเริ่มจากการเกิดไปสู่การเจริญสูงสุด แล้วจึงค่อย ๆ เสื่อมถอยหรือดับสูญไปตามลำดับ และการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมจะอยู่ในรูปของการหมุนเวียนสลับสับเปลี่ยนกันไป จากความเจริญสู่ความเสื่อมเช่นกัน

Stuart Chapin (1928) เป็นนักคิดคนสำคัญของสำนักคิดนี้ ผู้เสนอแนวคิดที่ว่า "วิธีการศึกษาการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมเป็นการเพิ่มเติมเสริมแต่งในช่วงเวลา (Accumulation in Time) และเป็นวงจร (Cyclical or Oscillatory in Character)" โดย Chapin เสนอว่า วงจรของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีหลายระดับ ระดับแรกอยู่ในกลุ่มวัฒนธรรมวัตถุ ระดับที่ 2 ได้แก่ วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ เช่น ปรัชญาการณทางศาสนา การเกิดนิกายหรือศาสนาใหม่ ๆ และระดับสุดท้าย เป็นระดับที่มีขอบเขตกว้างขวาง เช่น วัฒนธรรมแห่งชาติ

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้อ่านจะพบว่าข้อวิพากษ์วิจารณ์ที่สำคัญของแนวคิดนี้ ได้แก่ การที่ไม่สามารถระบุอายุของวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้อย่างแน่นอน และปัญหาสำคัญที่สุด ได้แก่ ปัญหาของหน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ที่ยังมีข้อจำกัดเมื่อนำมาใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมวัฒนธรรมในปัจจุบัน